

**BRAND &
REDNING**
MidtVest

FOREBYGGELSE OG HÅNDBTERING AF

VANDPROBLEMER & OVERSVØMMELSE

INDHOLDSFORTEGNELSE

FORORD	S. 3
FORPLIGTELSE	S. 4 - 5
LØSNINGER	S. 6 - 7
MATERIALER	S. 8 - 9
SÅDAN KAN DU GØRE	S. 10 - 13
GODE RÅD - NÅR SKADEN ER SKET	S. 14 - 15

SKYBRUD

Et skybrud er et regnvejr, der giver mindst 15 mm nedbør på højst 30 minutter.

FORORD

Vådere og vådere... Det kan man fristes til at sige om det danske vejr og meget tyder på, at vi i fremtiden skal vænne os til at opleve flere og kraftigere skybrud, sandsynligvis også her i området. Konsekvenser Ud over aktiviteter for både børn og voksne i høj grad påvirkes af de store regnmængder, har den øgede mængde af nedbør flere og i nogle tilfælde langt mere alvorlig konsekvenser for borgerne i kommunen, da oversvømmelse af veje, bygninger eller områder ofte giver anledning til store problemer for de berørte borgere.

ØGET KENDSKAB

For at forbedre kendskabet til hvordan du forebygger vandproblemer, eller i værste fald, hvordan du håndterer en oversvømmelse, når skaden er sket, har Brand & Redning MidtVest udarbejdet nærværende folder. Vi håber, at folderen kan være dig til hjælp, hvis du bor i et område der kan blive påvirket af vandproblemer eller oversvømmelse.

God læselyst!

FORPLIGTIGELSER

HVILKE OPGAVER LØSER

BRAND & REDNING MIDTVEST

For at imødekomme situationer, hvor Brand & Redning MidtVest i forbindelse med oversvømmelse eller ved fare herfor, opbruger sin fulde kapacitet, er der i kommunerne vedtaget en overordnet prioritering af hvilke opgaver kommunens beredskab skal løse ved oversvømmelse.

PRIORITERING

Baggrunden for nedenstående prioritering er, at Brand & Redning ikke skal komme i en situation, hvor beredskabet i stedet for at afhjælpe akutte skader på personer er beskæftiget med afhjælpning af mindre vandproblemer eller oversvømmelser.

VED OVERSVØMMELSER SKAL BRAND & REDNING MEDVIRKE TIL AT AFHJÆLPE SKADER I FORBINDELSE MED:

1. Akutte opgaver hvor der er overhængende fare for personer, dyr, ejendom med samfundsmæssig interesse og/eller miljøet fx redning af personer som er fanget i vandmasser.
2. Udbedring af konkret opståede akutte skader på forebyggende foranstaltninger fx brud på et dige, pumpevigter eller lign.
3. Pumpeopgaver i forhold til begræsning af akutte skader på kritisk kommunal infrastruktur, hovedfærdselsårer, kulturminde, museer, kirker eller større beboelsesområder.

Beredskabets samlede kapacitet er begrænset og anvendes i prioriteret rækkefølge.

OPGAVER BRAND & REDNING IKKE HAR PLIGT TIL AT PÅTAGE SIG:

1. Afhjælpning af oversvømmelse af privat ejendom
2. Afhjælpning af oversvømmelse af private veje
3. Skader på haver og andre private anlæg
4. Oversvømmelser hvor situationen er stabil, dvs. Ikke truer med at udvikle sig yderligere
5. Opgaver der vurderes ikke at give merværdi fx. opstigende grundvand

RISIKOVURDERING

Beskytter du dit hus eller din ejendom mod oversvømmelse eller vandproblemer, bliver omfanget af skader mindre. Det er ejerens ansvar, opgave og udgift at beskytte mod oversvømmelse.

LØSNINGER

BESKYT SELV DIN BOLIG

For små midler kan du gøre noget for at sikre din bolig mod oversvømmelse. Der er dog nogle overordnede forhold, som du skal være opmærksom på, inden du går i gang.

- Hvor stor er risikoen?
- Er der særlige betingelser der udløser oversvømmelsen?
- Hvor og hvordan sker oversvømmelsen?

- Skal beskyttelsen være permanent eller midlertidig?
- Skal det være en individuel løsning eller en fælles løsning?
- Bevirker eventuelle tiltag at der opstår problemer andre steder?
- Forud for udførelse af permanente tiltag skal du rette henvendelse til Teknik & Miljø i din kommune for indhentning af relevante tilladelser.

Jo større risikoen er for oversvømmelse, jo vigtigere er det at få lavet en beskyttelse.

Under hensyn til den konkrete risiko for oversvømmelse er der en række løsningsmuligheder, som den enkelte husejer bør overveje, inden man iværksætter en beskyttelse af sin ejendom eller andet af betydende værdi.

PERMANENTE LØSNINGER

Diger, højvandsmure eller terrænregulerende foranstaltninger er permanente løsninger, men det er ikke altid muligt eller hensigtsmæssigt at lave noget permanent. Der er muligvis ikke plads, naboen kan være imod, eller oversvømmelsen sker på en måde, der er enklere at forhindre på anden vis. Det kan være en god idé at lave beskyttelsen sammen med naboerne, da det kan gøre løsningen både mere praktisk og også billigere.

TEKNISKE INSTALLATIONER

Regn- og spildevand kan give anledning til oversvømmelse af kældre eller lavtliggende bygninger. Sikring af disse områder udføres med enten en højvandslukke, et

tilbageløbsstop eller en pumpestation i husets eksisterende kloak- eller regnvandsinstallation. Om en eller flere af løsningerne er brugbare og for afklaring af udgifter skal du kontakte en autoriseret kloakmester.

MIDLERTIDIGE LØSNINGER

Skot, sandsække, flytning af indbo og lignende er en mindre synlig løsning, men kræver en grundig gennemgang af, hvordan oversvømmelsen sker. F.eks. skal alle åbninger findes. Midlertidige løsninger, som først etableres lige før vandet kommer, kræver, at vejrudviklingen følges, og at man har mulighed for at være til stede.

ANDRE LØSNINGER

En løsning, som kan forhindre skade på meget indbo, er at undgå at placere ting, hvor vandet vil komme, dvs. fjerne ting fra kældre, udsatte bygninger i lave områder eller evt. rydde sommerhuset, når det lukkes af for vinteren.

FOREBYGGELSE NU OG I FREMTIDEN

I forhold til den ældre klimanormal fra 1961-1990 er februar 2020 blevet 1,5 grader varmere og 12 mm vådere, hvilket svarer til, at vi nu får over 32 % mere nedbør.

MATERIALER

Når du skal sikre din ejendom mod vandindtrængning, skal sikringen etableres direkte på eller ved ejendommen. Dette kan gøres på en nem og billig måde ved anvendelse af skot, sandsække og plastfolie.

SKOT

Det anbefales, at skot etableres som aftagelige og opbevares til senere brug. Udførelse og dimension af skot skal kunne modstå vandpres, enten med en

konveks (udadbuet) overflade, som kan modstå vandpres eller ved armering. Ved aftagelige skot skal skinner monteres på en sådan måde, at de sidder som permanente beslag, således at en hurtig og enkel genmontering af skot kan foretages. Ved montering af skinner på døre og vindueskarme skal det sikres, at disse er forsvarligt monteret, så der ikke sker en skævvridning af karme ved vandpres på skot.

PLASTFOLIE MED SANDSÆKKE

Ved udlægning af sandsække kræves en kraftig plastfolie/presenning og en omhyggelig udlægning af plastik på jord og op ad bygningen. Ved montering af plastfolie med sandsække omkring ejendommen blokeres for adgang gennem husets udvendige døre.

Hvis ejendommen er beboet under en oversvømmelse, skal det sikres, at den kan forlades, og at eventuel hjælp kan komme ind udefra. Barrikader må ikke hindre adgang til ejendommen. Hvis denne adgang ikke er til stede, må ejendommen ikke være beboet, så længe ejendommen er sikret mod stormflod.

SANDSÆKKE

Det anbefales, at der anvendes sandsække af nylon med snoreluk. Der skal regnes med min. 15-20 stk. pr. løbende meter. Poserne skal ikke fyldes, men kunne "pakkes", når de lægges.

Det mest anvendte produkt til sikring mod oversvømmelse - sandsække er en grov men fleksibel løsning, der dog kræver at man benytter plastik mellem sækkene og bygningen. Det tager tid at fylde mange sække, og de er tunge at flytte rundt på.

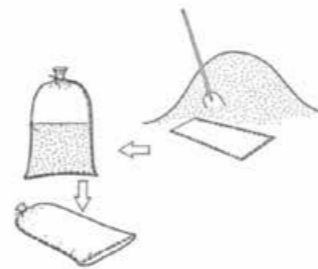

SÅDAN KAN DU GØRE

På de følgende sider vises simple og konkrete eksempler på hvordan du ved hjælp af simple midler kan skabe gode og brugbare løsninger, der kan medvirke til at sikre dit hus mod oversvømmelse eller vandproblemer.

SANDSÆKKE MED PLASTFOLIE

Sækkene skal ikke fyldes helt op så de er spændte. De skal være bløde og fleksible så de kan lægges tæt sammen uden mellemrum ved kanterne. Sandsækken fyldes knap 2/3 med sand eller grus (ca. 20 kg). Således

opnår man, at sækken bliver flad når den stables i vandret position. Sandsækken bindes så højt oppe som muligt (8-10cm fra toppen) med sækkebindere eller snor.

VANDTÆTTE SKOT

Kraftig plastfolie etableres rundt om hele ejendommen, og dette holdes fast af et lag af sandsække. Samlinger i plasticfolie udføres meget omhyggeligt. Denne sikring kræver, at man er i god tid, og at selve udførelse sker med omhu for at hindre, at vandet kan trænge ind ved samlinger eller hjørner.

Ved en dør bør der ligge mindst to lag oven på hinanden, **se illustration.**

Hvis de skal opbevares i længere tid, bør de beskyttes mod sol, regn og bør ikke stables direkte på jorden.

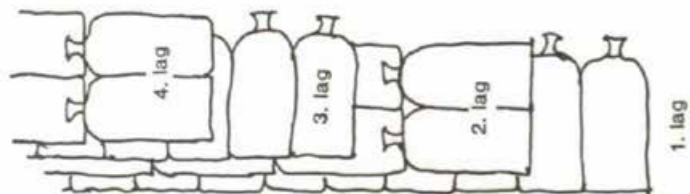

SÅDAN KAN DU GØRE

STABLING

Til stabling benyttes teknikken "forbandt"

- I hvert vandret lag vendes sandsækkene, således at retningen skifter lag for lag (se figur). På denne måde dækkes flest mulige sammenføjninger og gør stablingen stabil.
- Flest mulige sække skal have topenden vendende indad i stablingen.

- OBS: Læg et stykke kraftigt plastik i bunden og op langs facade/dør/kældervindue inden du begynder at stable sandsækkene.
- Stablinger bør mindst være 60 cm tykke (1 sæk på tværs)

FORBRUG:

1 meter høj stabling = 12 sandsække
1 m³ stabling = 75 sandsække
(kræver 1m³ sand)

Skot foran dør

Skot foran vindue

GODE RÅD

Oversvømmelse fra regnskyl eller havvand bliver generelt ikke anset for at udgøre en større sundhedsfare, men hvis der har været kloakvand i oversvømmelsen, er det vigtigt at respektere almindelige hygiejniske forholdsregler.

Udover de gode råd til håndtering af skader, til højre her for, kan du læse flere gode råd i forhold til sundhedsfare på Sundhedsstyrelsens hjemmeside: www.sst.dk

NÅR SKADEN ER SKET

Er der vand i kælderen eller huset efter et skybrud, gælder det om at begrænse skaden mest muligt.

Læs til højre, hvad du konkret skal gøre.

FORSIKRINGEN STILLER KRAV

Hvis du ikke gør en rimelig indsats for selv at begrænse skaderne, kan du risikere, at dækningen begrænses. Dog kræver selskaberne ikke det umulige af dig. Hvis du fx ikke er hjemme, kan du ikke begrænse skaderne.

1. Begræns skaden i videst muligt omfang. Har du en pumpe, så sæt den i drift og få vandet væk. Ellers køb/lej én, hvis det er muligt.
2. Brug gummistøvler eller waders samt gummi-handsker, når du bevæger dig i vandet. Det kan gøre dig syg, hvis vandet f.eks. kommer i kontakt med en rift på huden.
3. Red alt, hvad reddes kan. Prioritér indsatsen, så du først sikrer genstande, der ikke kan erstattes.
4. Meld skaden til forsikringsselskabet og bed om praktiske instrukser. Kan du ikke få fat i forsikringen, så hent evt. hjælp hos et skadeservicefirma.
5. Når vandet er væk, er det vigtigt at få udtørret kælder/bygning fuldstændigt.
6. Tag billeder af alle skader undervejs i forløbet og smid ikke skadet indbo ud, før du har haft besøg af en taksator.

SPØRGSMÅL OG MERE INFORMATION

Har du spørgsmål til denne folder eller behov for mere information om vandproblemer eller oversvømmelse, så kontakt Brand & Redning MidtVest på tlf. 96 28 11 12 eller på mail: post@brmv.dk

H. P. Hansens Vej 112 B, DK-7400 Herning | Tlf. 96 28 11 12 | mail: post@brmv.dk | www.brmv.dk

